

забезпечують постійну технологічну переорієнтацію, впроваджують інновації і, як наслідок, підвищують свою продуктивність, тим самим впливаючи на загальне зростання продуктивності економіки. Країни, залежні від імпорту технологій, змушені залишатися на периферії розвинутого світу

Ключовою особливістю сучасності є стрімке розширення цифрового розриву, що створює ризик відставання в країнах, що розвиваються. Зокрема це стосується України [4]. Для кожної країни виробництво та підтримання власного технологічного рівня є важливими національними стратегічними завданнями для забезпечення економічного розвитку, розвитку сфери послуг, зростання доходів і національного добробуту.

Отже, економічні та політичні реалії переплітаються з технологічними інноваціями і ведуть до бурхливого зростання цифрової економіки, причому це зростання найбільше виражене в країнах, що розвиваються. Стратегія розвитку цифрової економіки має бути створена руками приватного бізнесу, роль уряду – спрямовувати це зростання, справа громадянського та академічного суспільства – аналізувати зростання цифрової економіки.

Список використаних джерел:

1. Карчева Г.Т., Огородня Д.В., Опенько В.А. Цифрова економіка та її вплив на розвиток національної та міжнародної економіки. Фінансовий простір. 2017 с. 13–21.
2. Charoen D. (2015) The Development of Digital Computers // Ijaber. Vol. 13. No. 6. P. 135–137.
3. Куприяновский В.П., Добрынин А. П, Синягов С.А., Намиот Д.Е. Целостная модель трансформации в цифровой экономике 2017 с. 26–33.
4. Пуцентейло П.Р., Гуменюк О.О. Цифрова економіка як новітній вектор реконструкції традиційної економіки /Інноваційна економіка. 2018 с.131-143.

ТЕХНОЛОГІЯ БЛОКЧЕЙНУ ЯК МОЖЛИВІСТЬ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ ПРОЕКТІВ В ЦИФРОВОМУ СУСПІЛЬСТВУ

Т. А. ПУШКАР, канд. екон. наук, доцент
доцент кафедри економіки та маркетингу
*Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова*
tetyana.pushkar@kname.edu.ua

В сучасному цифровому світі все більше зусиль спрямовується на вирішення питань децентралізації, підвищення доступу до можливостей цифрового середовища, розширення співпраці. Першим кроком до вирішення даних питань стала технологія блокчейн, яка виникла в 2008 році і вперше була реалізована у 2009 р. при створенні першої у світі криптовалюти – Bitcoin. Протягом довгого часу блокчейн асоціювався тільки з

криптовалютами, але переваги, які надає дана технологія, на даний момент відкривають їй нові можливості. Використання блокчейну для Smart – контактів на основі Ethereum) показала широкі можливості застосування технології в сфері бізнесу, державного управління, реалізації концепцій Smart – міст, логістиці, ритейлі та багатьох інших напрямках.

Технологія блокчейну передбачає відсутність посередника і реалізації контактів на базі протоколу peer-to-peer, що дає можливості підтвердження даних і реалізації будь-яких контактів при відсутності особистої довіри. Базуючись на криптографії, хешуванні і розподіленій мережі, блокчейн все більше привертає увагу міжнародних організацій та спільних проектів, які спрямовуються на вирішення соціальних питань. На даний момент, блокчейн все активніше застосовується в сфері публічного управління, надаючи новітні варіанти реалізації соціальних програм. Наприклад, Клименко І., Лозова Г., Акімова Л. визначають наступні основні сфери використання блокчейн в публічному секторі: державний та приватний електронний документообіг, опитування суспільної думки, аудит проведення державних закупівель, захист інтелектуальної власності на основі Smart – контактів, енергетика, банківський сектор, медицина [1]. Успішним прикладом реалізації блокчейну в сфері публічних проектів є Естонія, в якій замість централізованої системи даних, була впроваджена децентралізована відкрита система, яка поєднала різні сервіси і бази даних [2]. Однак, на даний момент, блокчейн, базуючись на досвіді публічного врядування, пішов далі. Перспективними напрямками застосування блокчейну є реалізація проектів реформування пенсійної системи, сфери охорони здоров'я, боротьба з глобальною продовольчою кризою. Саме ці напрямки визначають фахівці The Blockchain Research Institute (Інститут дослідження блокчейну) [3].

Створення розподіленого, децентралізованого, незмінного реєстра пенсійного забезпечення, який зберігає усі дані, щодо створення пенсійного фонду, нарахувань та виплат пенсій, стає новітньою альтернативою традиційному єдиному державному реєстру. Незмінність реєстру, верифікація записів, можливість простежити усі дії від моменту початку формування пенсійного фонду особи забезпечують прозорість, запобігають шахрайству та проявам корупції, а також надійне зберігання усієї інформації.

В сфері охорони здоров'я блокчейн дозволяє створювати медичні бази, які надають можливості зберігання усіх даних пацієнтів, забезпечуючи їх незмінність і повну історію внесення. Під час пандемії Covid – 19, Всесвітнім економічним форумом було запропоновано проект реалізації блокчейну для розповсюдження вакцини. Як було зазначено, боротьба з COVID-19 вимагає першого в історії розгортання блокчейну під час глобального розповсюдження вакцини, на базі незмінної децентралізованої бази даних, яка може допомогти всім сторонам переконатися, що запаси вакцини зберігаються та обробляються належним чином. Найбільшою перевагою блокчейну стає незмінність даних про умови зберігання вакцини, враховуючи життєво важливе значення температури зберігання. Розповсюджені вакцини мають можливість переконатися, що усі умови її

зберігання дотримуються. Внесення запису даних про зберігання в незмінні розподілені бази даних надасть цей доказ, усуваючи сумніви, що вакцини безпечні та ефективні [4]. Про можливості застосування блокчейну в соціальних проєктах з охорони здоров'я зазначають і фахівці The Blockchain Research Institute, на думку яких медична галузь є тією галуззю, в якій інновації збільшують витрати. Блокчейн змінює модель, в якій пацієнти спільно створюють і володіють своїми даними, мають повний доступ до них і можуть монетизувати їх у блокчейні [5].

Свій внесок технології блокчейн на даному етапі роблять і в вирішення інших глобальних проблем. Так, ООН на базі блокчейну вже реалізує проєкт забезпечення продовольчої безпеки і вирішення питань голоду в країнах Африки. Перспективним є блокчейн в вирішенні проблеми біженців з найбідніших країн світу. Враховуючи те, що в таких країнах, значна кількість населення не має доступу до фінансових послуг, а також досить часто, біженці переміщуються в більш економічно розвинені країни, на маючи ніяких документів, які можуть засвідчити їх особу, проєкти, які дозволяють забезпечити ідентифікацію особи та її доступ до фінансової підтримки, набувають все більшої актуальності.

Отже, технологія блокчейн все більше виходить за межі криптовалют і Smart – контактів. Такі переваги, як незмінність, розподілений реєстр, можливість створення як публічних, так і приватних блокчейнів, забезпечення прозорості даних, створюють нові перспективи застосування блокчейну і забезпечують можливості їх використання для вирішення соціальних питань на усіх рівнях.

Список використаних джерел:

1. Клименко І., Лозова Г., Акімова Л. Застосування блокчейн-технологій у публічному управлінні. Науковий вісник «Демократичне врядування». 2017. Вип. 20. URL: http://lvivacademy.com/vidavnistvo_1/visnyk20/fail/Klymenko,Lozova,Akimova.pdf.
2. Бакуліна В. О., Сімахова А. О. Блокчейн-технології: світовий досвід та перспективи для України. Економічні студії. 2018. № 3 (21). С. 5-10.
3. The Blockchain Research Institute. URL: <https://www.blockchainresearchinstitute.org/>
4. World Economic Forum: Using Blockchain to Monitor the COVID 19 Vaccine Supply Chain. URL: <https://www.weforum.org/agenda/2020/11/using-blockchain-to-monitor-covid-19-vaccine-supply-chain>
5. The Blockchain Research Institute: Rethinking Healthcare on the Blockchain/ URL: <https://www.blockchainresearchinstitute.org/project/reinventing-healthcare-on-the-blockchain/>